Az ikrek nevelése

R.: - Önt talán azért is érdekli az ikerkutatás, az ikergyerekek világa és élete, mert Ön is egy iker, ikerpár egyik tagja. Önök egypetéjû ikrek, vagy kétpetéjû ikrek?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Egész biztosan, hogy egypetéjû ikrek vagyunk, bár annak idején ezt nem vizsgálták, de azt lehet mondani, hogy egész pici korunkba a megszólalásig hasonlítottunk egymásra, és ma már elmúltunk ötvenévesek, de még a mai napig is összetévesztenek. A testvérem Salgótarjánban él, õ fogorvos, én biológus lettem, és hogyha õ itt jár Pesten, vagy én Salgótarjánban, akkor lépten-nyomon köszönnek ismeretlenek, de hát mi ezt már megszoktuk.

R.: - De gondolom, Önnek is része volt a boldogság mellett problémában, mely az ikerséggel jár, hiszen amikor az ikrek bekerülnek a közösségbe, azt gondolná az ember, hogy de milyen jó lesz nekik, mert hiszen ketten tudnak egymásnak segíteni, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy akkor kezdõdnek igazán a problémák, az óvodai beilleszkedéskor, illetve az iskolában az ikrekkel. Miböl adódhatnak ezek a problémás helyzetek?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Az ikrek bizonyos szempontból elõnyben vannak, amikor bekerülnek a közösségbe, hiszen az egyes szülöttek szinte nem ismernek senkit, és egyedül vannak, az ikrek párosával kerülnek a közösségbe, és az ikertestvér, az egy nagyfokú biztonságot nyújt. Na most, az ikreket azért a legtöbb közösségbe kedvezõen fogadják, az ikrek népszerûek, de ugyanakkor az is elõfordul, hogy az ikrek csak egymás között játszanak, nem alakítanak ki kapcsolatot másokkal, mert annyira jól érzik magukat együtt. Meg talán félnek is a többiektõl, hogy õk szinte egy ilyen páros elszigeteltséget alkotnak, ezért a gondozóknak is, és hát a szülõknek is nagy a felelõssége abban, hogy megpróbáljanak nyitni, már az egész korai idõszakban, már az óvodába is az ikerkapcsolatot egy kicsit lazítani próbálják. Segítsék elõ, hogy idõnként az ikrek külön legyenek, hogy az ikrek kialakítsanak másokkal is kapcsolatokat, legyenek külön barátaik, legyenek külön útjaik, mert minden, minden nehézség abból adódik, hogy az ikreket mindig egy kalap alá veszik, egy párnak tekintik. Úgy gondolják, hogy egy lélek két testben, és hát ez nem igaz, mert az ikreknek is megvan a saját egyéniségük, a saját maguk külön világa, õk is ugyanolyan egyéniségek, tehát nem lehet összemosni õket.

R.: - Jó-e az, hogy egész kicsi koruktól kezdve egyforma ruhába járatják az ikreket?

Métneki Júlia, ikerkutató: - Ez egy elég központi kérdés, és talán a szülõk nem is gondolják azt kezdetben, és sokan késõbb se, hogy ennek milyen nagy a jelentõsége. Ugyanis az azonos öltöztetés elõsegíti azt, hogy a külvilág úgy tekintse az ikreket, aminthogy az elõbb említettem, hogy õk egy pár, mintha nem is léteznének egymás nélkül, és így az ikrek is úgy tekintik magukat, minthogyha õk elválaszthatatlanok lennének. Megnehezíti, különösen az egypetéjû ikreknél, akik nagyon hasonlóak, hogy eldifferenciálják õket, és maguknak is téves elképzeléseik lehetnek, tehát szinte a saját tükörképüket látják az ikertestvérükben. A szakemberek mind-mind azt javasolják, hogy egész korai idõszaktól kezdve az ikreket ne öltöztessék egyformán, hanem lehet hasonló ruhába, de esetleg más-más színû ruhába, hogy kialakítsák esetleg a saját színvilágukat, mert ez késõbb problémát okozhat az ikrek életébe.

R.: - Az ikrek egy párt alkotnak, és erõsítik egymást, sokszor õk a hangadók egy-egy kis csoportban, mert hiszen õnekik mindig van egy társ, akibe bele lehet kapaszkodni, aki megsegíti az õ akaratát, sok esetben szinte terrorizálják a környezetüket, eluralkodnak mindenki fölött.

Métneki Júlia, ikerkutató: - Hát ez, két véglet van, lehet, hogy az ikrek nagyon pozitív jelenséget képviselnek, és az osztályba õk egy ideális párt képeznek, esetleg mások kikérik a véleményüket. Lehet ez egy pozitív dolog is, de lehetnek ilyen destruktív ikrek, akik esetleg az osztály bohócai, rosszalkodnak, és az, hogy nekik ott van mellettük az ikertestvér, egy olyan erõt képviselnek, ami tetszik nekik, hogy a többiek hallgatnak rájuk, ilyenkor célszerû az ikreket

szétválasztani, mert ilyenkor már rossz hatással lehetnek egymásra is, és a környezetükre is. Egyébként, hát ez egy vitás kérdés, hogy az ikreket egy osztályba járassák-e, vagy külön-külön osztályba, azt hiszem, hogy nem lehet általánosítani. De a szakemberek szintén azt hangsúlyozzák, hogy sokkal ideálisabban fejlõdnek az ikrek, hogyha külön osztályba vannak. Ennek a legfõbb elõnye az, hogyha egy ikerpár bekerül egy osztályba, akkor óhatatlanul is minden szempontból, külsõleg, belsõleg, teljesítményüket tekintve, mindig, mindig összehasonlítják õket. És ha ez az összehasonlítás az ikerpár egyik tagjára valamilyen módon kedvezõtlen, aki hátrányos helyzetbe kerül, egy örökös frusztrációt okoz, kudarcélményt, ha nem lenne ott az ikertestvére, akkor õ sokkal sikeresebb lenne, mert nem lenne ez az összehasonlítás, ami tulajdonképpen relatív, itt csak nüansznyi különbségek vannak, és a párjához képest tér el.

***

Amikor elõször meghallottam, hogy ikreink lesznek, akkor padlót fogtam, de nagyon rövid idõn belül sikerült megbarátkozni az ötlettel. Lévén, hogy gyakorló egypetéjû iker vagyok, hirtelen arra gondoltam, hogy most fogom visszakapni azt, amit anyukámnak adtunk, de a legboldogabb ember vagyok, mert nagyon-nagyon szeretjük a kiscsibéket.

R.: - Mit adtatok anyukátoknak, mi az, amitõl így féltél?

- Hát, én ezt csak másoktól hallottam, hogy ikrek ugye nagyon sok feladatot rónak egy édesanya nyakába. Tehát én más szavából merítettem, és gondoltam, te jó ég, hát egy gyerekünk már volt, õ mondjuk X mennyiségû munkával járt, hát gondoltam, hogy hirtelen, ha két gyerek van, az nem kétszer X, hanem valószínûleg három X, vagy négyszer X, és ettõl egy kicsikét megijedtem, de azt kell, hogy mondjam, hogy egyáltalán nem egy elviselhetetlen mennyiségû munka.

R.: - Arra nem gondoltál, hogy milyen jó lesz a gyerekeidnek, hiszen milyen jó ikertestvérként élni az életedet?

- De, hát, biztos voltam benne az elsõ perctõl kezdve, hogyha egypetéjûek, illetve teljesen mindegy, hogy egypetéjû vagy kétpetéjûek, állandóan mellettük lesz a játszótársuk. És ha ki tudjuk alakítani bennük, a kettõben azt, hogy nagyon szeressék egymást, illetve a nõvérükkel is azt, hogy, hogy egy nagyon szoros kapcsolat alakuljon ki, akkor egy életre megvan egy olyan kapcsolathalmaz, mert ugye hárman vannak, hogy, hogy nem azt mondom, hogy nem kell barát, de egy biztos baráti mag, az megvan az életükben, ami elengedhetetlenül fontos.

R.: - Nagy a különbség az egypetéjû és a kétpetéjû ikrek között?

- Hát, én lévén, hogy egypetéjû vagyok, én azt látom legjobban, mi nagyon szorosak vagyunk az ikertestvéremmel, majdhogynem minden nap beszélünk egymással telefonon, vagy az biztos, hogy üzeneteket váltunk. Ismerek más ikerpárokat, ahol nem egypetéjûek, hanem kétpetéjûek, ott is szoros, de nem hiszem, hogy annyira szoros, mint az egypetéjûeknél.

R.: - Ti nem éltek egy országban, az ikertestvéred nagyon messze él tõled, Amerikában, ezt a szoros kapcsolatot hogyan sikerül továbbra is megtartani?

- Hát ugye, a modern világ vívmányai lehetõvé teszik, egyrészt ugye, nagyon könnyû üzeneteket küldeni egymásnak, és így nem esik annyira nehezünkre, mint mondjuk, úgy harminc vagy negyven évvel ezelõtt az embereknek, hogy fenntartsuk ezt a kapcsolatot.

R.: - De hát, azért az nem ugyanaz, mint a személyes találkozás!

- Nem, nem, azt határozottan nem pótolja semmi, de mivel ekkora a távolság, és tudjuk, hogy nem tudunk olyan gyakran találkozni, így ezek kárpótolnak valamelyest.

R.: - Mennyire vagytok Ti egyformák a testvéreddel?

- Hát, nagyon egyformák vagyunk, tehát ízlésben, gondolkodásban, ahogy megítélünk helyzeteket vagy dolgokat, azt kell, hogy mondjam, hogy, hogy majdnem 100%-ban egyformán látjuk a dolgokat.

R.: - Nem félsz attól, hogy a gyerekeid is ilyen egyformák lesznek?

- Nem, mert én azt hiszem, hogy egy picikét tudatosabban fogom õket nevelni, tehát ugye lévén, hogy az egyik fiú, a másik lány, szerintem más lesz eleve az érdeklõdési körük, de nem fogjuk õket egyformán öltöztetni, meg nem lesz fontos az, hogy mindenben egyforma ajándék jusson nekik. Én azt hiszem, hogy az egypetéjû ikreknél nemcsak a szülõk, hanem sokszor a baráti kör is bajban van, mert nem tudja, hogy hogyan kell õket megajándékozni. Hogy egyforma ajándékot vegyen, mást vegyen, egyik ennek fog jobban örülni, a másik esetleg a másiknak nem fog örülni, és úgy, azt hiszem, a legegyszerûbb megoldás az, hogy egyet vesznek, vagy egyformát vesznek, és akkor nem vállalnak felelõsséget azért, hogy esetleg az egyik megsértõdik.

R.: - De akkor Ti ezt másképp fogjátok csinálni?

- Mi másképpen fogjuk csinálni, én, bennünket azt hiszem, hogy nem annyira másképpen neveltek. Egyvalamire oda fogok figyelni, hogy az ikrek értelemszerûen sokkal nagyobb figyelmet szoktak vonzani, és ily módon azt hiszem, az, aki nem iker, lehet, hogy ezt megsínyli egy picikét, tehát megpróbáljuk úgy alakítani a dolgokat, hogy mindenkinek egyforma, vagy amennyire lehetséges, egyforma figyelem jusson.

R.: - Van valami, amit a szüleitek nálatok rosszul csináltak?

- Õk mondjuk, lehet, hogy nem ekkora hangsúlyt fektettek arra, hogy, hogy egyforma figyelmet kapjunk, és így azt hiszem, hogy az ikertestvéremmel mi valószínûleg több figyelmet kaptunk, mint esetleg a nõvérem. Ugye, minden szülõ kezdõ, és úgy csinálja, ahogy tudja, és mivel õk, az õ családjukban korábban nem volt ikerpár, hát õk ugye, mint abszolút kezdõk csinálták, én mondjuk, valamivel nagyobb tapasztalattal fogok nekivágni ennek a feladatnak.

R.: - Mi az, amit Te másképp fogsz csinálni?

- Hát, én egyrészt nagyon sok idõt szeretnék a gyerekekkel tölteni, tehát számomra az a siker, ha én fél hatra otthon vagyok, és velük tudok játszani, meg együtt tudunk olvasni, meg tudom fektetni, fürdetni õket. Tehát, tudom, hogy a társadalom ezt általában nem díjazza, de gyerek számára szerintem ez nagyon-nagyon fontos, hogy mind a két szülõ, pláne, amikor pici, ott legyen, segítsen neki, és ismerkedjen meg velük. A másik, amit szeretnék kialakítani, hogy késõbb, amikor a gyerekek idõsebbek, hogy minden gyereknek jusson egy olyan nap, nem, nem konkrétan, hogy mindig az egyiknek a hétfõ, a másiknak a keddi nap, de legyen egy olyan nap, amikor kettesben elmehet anyukájával vagy apukájával. És legyenek azok a különleges élmények, amik egymáshoz kötik a kettõt, és ne mindig osztozkodnia kelljen, hogy most hatan voltunk, és akkor mind a hatan láttuk ezt a filmet, legyen olyan valami, ami, aminek a kettõ tud

kizárólag örülni.

R.: - Ez nem feltétlenül ikerfüggõ dolog, ugye?

- Nem, nem, ezt minden, mi legalábbis, úgy fogjuk csinálni minden gyerekünkkel, tehát a három és fél éves Nikivel, illetve majd az ikrekkel.

R.: - Másodjára ikreid születtek, mi volt a különbség az elsõ és a második terhesség között?

- Az elsõ, második harmadban azt hiszem, az ikerségbõl adódóan igazán semmi, más volt, mint az elsõ, de ezt másoktól is hallom, hogy nekem például, az elsõ terhességemmel semmi bajom nem volt, nem volt rosszullét, ilyesmi, most másodszor az elsõ harmad az, az már egy kicsit rosszabb volt, olyan állandó émelygés, ilyesmi, de azt hiszem, ez nem az ikerségbõl adódott. A különbség az ikerség miatt, az inkább a harmadik harmadban jelentkezett, mert körülbelül a hatodik hónap végére volt már akkora a hasam, mint, mint egy normális egyes terhességnél szülés elõtt. Addig nem igazán volt baj, onnan kezdõdött az, hogy hát most már nehéz, most már nehéz a mozgás, az ágyban való, már egyik oldalról a másik oldalra megfordulás, a súlynak a cipelése az, az akkor már egyre nehezebb lett. Illetve az, hogy hát bizony nagyon komolyan kell venni, hogy ez, ez egy veszélyeztetett terhesség, és hát vigyáztam, meg amennyit egy gyerek mellett lehet, pihentem is, de azonban sokszor, sokszor az ember nem érzi. Nekem a 32. héten az egyik vizsgálatnál kiderült, hogy elkezdett nyílni a méhszáj, s hát akkor, akkor borzasztóan megijedtem, mert azt mondta az orvos, gyakorlatilag bármikor megindulhat a szülés, ekkorra már akkora a méh, mint, mint szülés elõtt kellene, hogy legyen. Tehát, a méretébõl adódóan, a feszülésbõl adódóan elindulhat spontán a szülés bármikor, és hát, bizony az nagyon korai 32. hét, úgyhogy onnantól szigorúan feküdnöm kellett, szerencsére otthon, nem kellett kórházba menni, ami nagy elõny volt, lévén, hogy, hogy már van egy gyerek. Így végül is szerencsére a 39. hétig nem volt semmi, semmi probléma, és akkor már nem is vártunk tovább, az orvos azt mondta, hogy, hogy el kell indítani a szülést, úgyhogy így nem lett koraszülés, de ehhez kellett az, hogy én akkor valóban feküdjek.

R.: - Készültél-e arra, hogy most két gyerek érkezik, nem pedig egy, másképp kell-e erre készülni, mint, mint amikor egy gyereket várunk?

- Hát, mindenféleképpen lelkiekben az embernek föl kell készülni, meg ilyen apró, amikor megtudtuk, hogy ikrek lesznek, ilyen apró gyakorlati kérdések is felmerültek. Hogy hát akkor most új babakocsit kell venni, akkor az hogyan fog elférni, meg akkor hogy fogjuk ezt csinálni, hogy fogjuk azt, igazából elõre nem tudtam elképzelni és kitalálni, hogy mondjuk, hogy lesz egy esti fürdetés, lefektetés, meg a napirend hogy alakul, tehát ezek inkább a gyakorlatból adódóan kialakultak. De úgy lélekben mindenféleképpen fel kell készülni, hát hogy most minden, mindenbõl kettõ, dupla munka, de mondjuk dupla öröm is.

R.: - Amikor megtudtad, hogy kettõ lesz, akkor mi volt az elsõ reakciód?

- Hát, olyan hihetetlen volt, és néhány napon keresztül bármilyen tevékenység közben, amikor úgy, úgy hirtelen eszembe jutott, hogy te jó ég, hát ikrek, akkor olyan, olyan fejbeütésszerûen, hogy hát ez nem, nem hiszem, hát hogy hogy, hát nem létezik. Tehát egy nagyon megdöbbentõ hír volt, de aztán úgy, úgy inkább a pozitív oldalakat domborítottuk ki magunkban is, hogy azért, azért ez, ez így jó lesz, hozzászoktunk a gondolathoz elég gyorsan.

R.: - Na és, akkor most már itt vannak a gyerek és öthónaposak, akkor hogy oldottad meg, most már azért be tudsz számolni, hogy ez hogy sikerült?

- Az elsõ két hónap, az nagyon nehéz volt. Talán leginkább a szoptatás miatt, hát az szinte néha folyamatosnak tûnt, hol az egyik, hol a másik megint éhes, megint éhes, amíg, amíg beállt a tejtermelés egy olyan szintre, hogy, hogy valóban elegendõ legyen nekik, és több órát kibírjanak etetések között, az úgy két hónapba telt. Tehát, az hát, akkor nagyon nehéz volt, éjjel-nappal, szinte állandóan, most már azért viszonylag stabil napirendünk is kialakult, ami, ami sokat segít, fõleg amiatt, hogy a nagyobbik gyerekkel is foglalkozni kell, és, és valahogy össze kell egyeztetni a kicsiknek a napirendjét a nagyéval.

R.: - Másképp kell nevelni az ikreket?

- Annyiból más, hogy nekik azt kell megszokni apró koruktól kezdve, hogy, hogy várni kell, amikor egy gyerek volt csak, akkor minden rezzenésére ugrottunk, ami persze talán nem is jó mindig, nekik sokszor bizony várni kell.

R.: - Türelmesen várnak, vagy türelmetlenül?

- Nem panaszkodhatok, mert nagyon jó babák, különösen a kisfiú nagyon türelmes, nagyon nyugodt, a kislány egy kicsit többet foglalkoztat minket, õ jobban szereti a társaságot, és többet, többet szeret kézben lenni, de igazából mind a kettõ nagyon türelmes, jó baba. Lehet, hogy õk már ezt kezdettõl fogva, hát ebbe beleszületnek, hogy õk ketten vannak, úgyhogy lehet, hogy ez náluk hamarabb kialakul.

R.: - És késõbb, milyen gondokra számítasz még késõbb?

- Próbálunk arra figyelni már most is, és gondolom, hogy ez késõbb is fontos lesz, hogy ne úgy kezeljük õket, hogy õk egy ikerpár, hogy õk AZ ikrek, hanem, hanem két különálló kis emberke. Igyekszünk ezt a szót is elkerülni, tehát ne úgy, hogy AZ ikrek, hanem a nevükön szólítjuk õket, hogy ne, ne próbáljuk õket egy, egy skatulyába bujtatni, hanem, hanem az egyéniségüknek megfelelõen külön-külön kezelni, hogy ne, remélem, sikerül majd, hogy ne várjuk el, hogy ugyanazt a teljesítményt hozzák.

R.: - Ez rosszat tesz nekik, ez a tudat, hogy ikrek?

- Hát ezt, ezt még nem tudom, azt hiszem, még ehhez nagyon picik, még egyelõre ott tartunk csak, hogy úgy látom, most kezdik egymást észrevenni, legalábbis számunkra észrevehetõ módon, mert biztos, hogy õk azért érzik, érzik a másiknak a jelenlétét vagy a hiányát éppen, ha nincs mellette. Azt észrevettem már elég korán, hogyha egymás mellett vannak ébrenlétkor, úgy értem, hogy közvetlenül egymás mellett, tehát a kiságyban úgy, hogy láthassák egymást, akkor tovább elvannak, látom, hogy már nézegetik egymást, és a kislány, a Nórika, õ a beszédesebb, õ már sokszor beszél, úgy gügyög a Dávidhoz, Dávid nem válaszol, õ csak figyel.

Kossuth Rádió, Vendég a háznál

2003. január. 10., 13.05

Kapcsolódó cikkek:

Az ikrek nyelve